

DALSZE INFORMACJE O PODSTAWACH PRAWNYCH TWORZENIA FEDERACJI UCZELNI PUBLICZNYCH

Szanowni Państwo,
Pracownicy poznańskich uczelni publicznych,

w poprzednim komunikacie Rady ds. Integracji Poznańskiego Środowiska Akademickiego pisaliśmy o podstawach prawnych zawartych w ustawie Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce z 20 lipca 2018 roku, która reguluje możliwość zawiązania federacji przez uczelnie publiczne. Dzisiaj pragniemy rozwinąć te informacje o dalsze szczegóły zawarte w przepisach Działu IV ustawy. Ich znajomość ułatwi zbliżającą się dyskusję nad rozwiązaniami, które będą zawarte w przygotowywanym statucie federacji ośmiu poznańskich uczelni. W poprzednim komunikacie skupiliśmy się na zapisach artykułów 165 i 166, teraz parę słów dotyczących artykułów 167-176.

Kto będzie pracownikiem federacji?

Z artykułu 167 ustawy warto przywołać zapis ustęp 3, by uspokoić obawy niektórych z Państwa. Pracownicy uczelni wchodzących w skład federacji pozostają pracownikami tychże uczelni, a więc zawiązanie federacji nie zmieni nic w stosunkach pracy, jakie dotyczą ich aktualnego zatrudnienia. Pracownikami federacji będzie jedynie niewielka grupa osób zatrudnionych w celu prowadzenia jej biura. W tym kontekście warto też jasno podkreślić, że federacja powinna być widziana jako swego rodzaju nadbudowa, skupiająca uczelnie formalnie współpracujące w celu koordynowania działań oraz łączenia zasobów w zakresie zaplecza badawczego i kształcenia doktorantów.

Jakie organy musi posiadać federacja?

Bardzo ważny art. 169 stanowi, że organami federacji są prezydent i zgromadzenie federacji (o liczbie członków określonej przez statut federacji), a także inne organy przewidziane przez statut federacji. Zatem tworząc federację ośmiu poznańskich uczelni musimy w statucie przewidzieć istnienie dwóch organów – prezydenta i zgromadzenia federacji. Jednak dla tak dużej instytucji, jaką będzie federacja poznańskich uczelni, nieodzowne będzie skorzystanie z zapisu dopuszczającego utworzenie kolejnych organów w statucie. Te zagadnienia będą treścią kolejnych komunikatów naszej Rady.

Do zadań prezydenta federacji należą sprawy dotyczące federacji za wyjątkiem zastrzeżonych przez ustawę lub statut do kompetencji zgromadzenia federacji. W szczególności prezydent reprezentuje federację i nią zarządza, prowadzi gospodarkę finansową federacji, zapewnia wykonywanie przepisów obowiązujących w federacji oraz wykonuje czynności z zakresu prawa pracy w stosunku do pracowników federacji (czyli tych, którzy zatrudnieni będą tylko w federacji, a nie w uczelniach tworzących federację). Tyle określają przepisy ustawy. Uchylając rąbka tajemnicy zapisów przygotowywanego statutu, warto podkreślić, że nie przewidujemy rozbudowy zadań prezydenta, widząc w nich przede wszystkim rolę reprezentacyjną i konieczność bliskiej współpracy z rektorami wszystkich uczelni.

Art. 170 poświęcony jest przepisom określającym zadania zgromadzenia federacji (np. uchwalanie zmian w statucie federacji, monitorowanie gospodarki finansowej federacji,

opiniowanie planu rzeczowo-finansowego oraz zatwierdzanie jego wykonania). Zgromadzenie federacji ma być również organem nadającym stopnie naukowe i stopnie w zakresie sztuki, z tym, że zadanie to może być przypisane innemu organowi określone w statucie lub innemu organowi jednostek uczestniczących w federacji. Obowiązuje zasada jednego organu w całej federacji nadającego stopnie w danej dyscyplinie.

Art. 171 wraca do prezydenta federacji i określa, kto nim może zostać (warunki określa ustawa dla wszystkich pełniących funkcję organów lub będących członkami organów w art. 20 ust. 1 i ust. 4). Pierwszego prezydenta na okres 6 miesięcy powołuje minister (a w razie konieczności nawiązuje z nim stosunek pracy).

Jaką kategorię otrzymają te same dyscypliny różnych uczelni po utworzeniu federacji?

Bardzo kluczowe dla federacji zapisy zawiera art. 173. Ewaluacja jakości działalności naukowej przeprowadzana będzie wyłącznie dla federacji, przy czym obowiązują te same zasady, iż ewaluację przeprowadza się w ramach dyscypliny w federacji, dla której w jednostkach ją tworzących zatrudnionych, wg stanu na 31 grudnia roku poprzedzającego rok ewaluacji, jest co najmniej 12 pracowników prowadzących działalność naukową w danej dyscyplinie (w przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy związanej z prowadzoną działalnością naukową). Obowiązują te same zasady składania oświadczeń pracowników odnośnie wykonywania działalności naukowej w ramach wskazanej dyscypliny (można wskazać nie więcej niż dwie dyscypliny w jednym podmiocie). Kategorie (A+, A, B+, B, C) w ramach dyscyplin przyznawane będą federacji (przy czym nieuzyskanie kategorii A+, A lub B+ przynajmniej w jednej dyscyplinie będzie podstawą decyzji ministra o likwidacji federacji – art. 174).

W związku z posiadaniem kategorii naukowych federacja staje się podmiotem uprawnień w zakresie nadawania stopni naukowych lub stopni w zakresie sztuki, a także w zakresie kształcenia doktorantów oraz przystępowania do konkursu w ramach programu „Inicjatywa doskonałości – uczelnia badawcza”. Prawdopodobnie od momentu utworzenia federacji do momentu kolejnej ewaluacji dyscyplin naukowych już w ramach federacji upłynie kilka lat. Więc szczególnie ważny jest zapis ustępu 6 art. 173 stanowiący, że od dnia utworzenia federacji do dnia uzyskania przez nią kategorii naukowej, federacja jest podmiotem uprawnień związanych z posiadaniem uprawnień przez uczelnie ją tworzące (czyli tych, które uczelnie nasze nabędą w rezultacie ewaluacji przeprowadzanej obecnie w 2022 roku). Warto pamiętać o jeszcze jednym przepisie zawartym w ustępie 6 art. 173. Jeśli uczelnie tworzące federację posiadają kategorie naukowe w tej samej dyscyplinie, to w ramach federacji od momentu jej utworzenia posiadać ona będzie uprawnienia wynikające z najwyższej kategorii, jaką będzie miała jedna z uczelni tworzących federację w tej dyscyplinie (obecnie dotyczy to 8 dyscyplin z 40, które aktualnie podlegają ewaluacji w naszych uczelniach).

Uczelnie tworzące federację są podmiotem uprawnień posiadanych przez federację w zakresie nazwy uczelni (u nas oznacza to zachowanie wszystkich dotychczasowych nazw przez osiem uczelni) oraz uprawnień związanych z tworzeniem studiów i potwierdzaniem efektów uczenia się.

Mamy nadzieję, że przybliżenie Państwu przepisów ustawy ułatwi nam przyszłą dyskusję zapisów przewidywanych w przygotowywanym projekcie statutu, o których napiszemy w kolejnych komunikatach.

Rada ds. Integracji Poznańskiego Środowiska Akademickiego

Prof. dr hab. Jan Celichowski

Prorektor ds. Nauki, Akademia Wychowania Fizycznego im. Eugeniusza Piaseckiego w Poznaniu

Prof. dr hab. Katarzyna Dziubalska-Kończak

Prorektorka ds. nauki, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

Prof. dr hab. Piotr Goliński

Prorektor ds. Nauki i Współpracy Międzynarodowej, Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu

Prof. dr hab. Elżbieta Gołata

Prorektor ds. Nauki i Współpracy z Zagranicą, Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu

Prof. dr hab. Karolina Komasa

Pełnomocnik Rektora ds. ewaluacji jakości działalności naukowej, Uniwersytet Artystyczny im. Magdaleny Abakanowicz w Poznaniu

Prof. UAM dr hab. Andrzej Lesicki

były rektor, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

Prof. dr hab. Tomasz Łodygowski

były rektor, Politechnika Poznańska

Prof. dr hab. Michał Nowicki

Prorektor ds. Nauki i Współpracy z Zagranicą, Uniwersytet Medyczny im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu

Prof. dr hab. Jan Pikul

były rektor, Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu

Dr hab. Mikołaj Rykowski

Prorektor ds. projektów badawczych, promocji i ewaluacji uczelni, Akademia Muzyczna im. Ignacego Jana Paderewskiego w Poznaniu

Prof. dr hab. inż. Wojciech Sumelka

Prorektor ds. Nauki, Politechnika Poznańska